

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Raport

dla Komisji Europejskiej w sprawie działań
podjętych w zakresie nadzoru rynku nad
wyrobami pirotechnicznymi w 2015 r.

Warszawa, 2016 r.

Spis treści

1	Wstęp	5
1.1	Cel dokumentu	5
1.2	Podstawa prawna sporządzenia dokumentu	5
2	Organizacja i struktura systemu nadzoru rynku w zakresie wyrobów pirotechnicznych w Polsce	6
2.1	Uwarunkowania prawne kontroli wyrobów pirotechnicznych	6
2.2	Kompetencje poszczególnych organów	6
2.2.1	Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów	7
2.2.2	Inspekcja Handlowa.....	8
2.2.3	Państwowa Inspekcja Pracy.....	8
2.2.4	Organy Służby Celnej	8
3	Działania podjęte w ramach nadzoru rynku w zakresie wyrobów pirotechnicznych	10
3.1	Działania podjęte przez UOKiK	10
3.1.1	Planowanie kontroli.....	10
3.1.2	Współpraca administracyjna w ramach grupy ADCO-PA	10
3.1.3	Uczestnictwo w projekcie „Joint Action 2014 – Fireworks 2”	11
3.1.4	Kampania informacyjna dla konsumentów.....	12
3.1.5	Wdrożenie nowych przepisów dotyczących wyrobów pirotechnicznych	12
3.2	Kontrole przeprowadzone przez WIIH	12
3.2.1	Założenia kontroli WIIH	12
3.2.2	Wyniki kontroli WIIH	13
3.3	Działania podjęte przez pozostałe organy kontroli	16
3.3.1	Państwowa Inspekcja Pracy.....	16
3.3.2	Organy Służby Celnej	16
3.3.3	Organy Inspekcji Transportu Drogowego.....	17
4	Wnioski	17

Słownik skrótów:

uosoz	– ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2014 r. poz. 1645, z późn. zm.)
OW	– organy wyspecjalizowane w rozumieniu art. 38 uosoz
umwuc	– ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 1100, z późn. zm.)
KE	– Komisja Europejska
UOKiK	– Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
IH	– Inspekcja Handlowa
WIIH	– wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej
PIP	– Państwowa Inspekcja Pracy
dyrektywa 2013/29/UE	– dyrektywa 2013/29/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do udostępniania na rynku wyrobów pirotechnicznych (Dz. Urz. UE L 178 z 28.06.2013, str. 27), zastępująca dyrektywę 2007/23/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 maja 2007 r. w sprawie wprowadzania do obrotu wyrobów pirotechnicznych (Dz. Urz. UE L 154 z 14.06.2007, str. 1) – dyrektywa weszła w życie 1 lipca 2015 r.
uobp	– ustawa z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów (Dz. U. z 2015 r. poz. 322, ze zm.)
dyrektywa 2001/95/WE	– dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów (Dz. Urz. UE L 11 z 03.12.2002, str. 4).
ADCO-PA	– grupa współpracy administracyjnej krajów członkowskich UE w obszarze wyrobów pirotechnicznych

Słownik pojęć:

Certyfikat ADR – zgodnie z Umową europejską dotyczącą międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, sporządzoną w Genewie 30 września 1957 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 815) jest to dokumentacja sporządzana w związku z procedurą nadawczą towarów niebezpiecznych.

Komitet Rady Ministrów do Spraw Europejskich – organ doradczy Rady Ministrów stanowiący forum współpracy członków Rady Ministrów oraz innych organów administracji publicznej w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

Wyroby pirotechniczne – należy przez to rozumieć wyroby zawierające jeden lub kilka materiałów pirotechnicznych, przeznaczone do uzyskiwania efektów pirotechnicznych, w tym widowiskowych.

Materiał pirotechniczny – należy przez to rozumieć jedną z odmian materiałów wybuchowych będącą materiałem lub mieszaniną materiałów przewidzianych do wytwarzania efektów cieplnych, świetlnych, dźwiękowych, gazu, dymu lub kombinacji tych efektów w wyniku bezdetonacyjnej, samopodtrzymującej się reakcji chemicznej, a także wyroby wypełnione materiałem pirotechnicznym.

Materiał wybuchowy – należy przez to rozumieć substancje chemiczne stałe lub ciekłe albo mieszaniny substancji zdolne do reakcji chemicznej z wytwarzaniem gazu o takiej temperaturze i ciśnieniu, i z taką szybkością, że mogą powodować zniszczenia w otaczającym środowisku, a także wyroby wypełnione materiałem wybuchowym.

Wyroby pirotechniczne widowiskowe:

klasa 1: wyroby, które podczas działania charakteryzują się bardzo niskim stopniem zagrożenia życia i zdrowia ludzi oraz mienia i środowiska, a także nieistotnym poziomem natężenia emitowanego dźwięku, przeznaczone do użytku w budynkach oraz na zamkniętym obszarze na zewnątrz budynków,

klasa 2: wyroby, które podczas działania charakteryzują się niskim stopniem zagrożenia życia i zdrowia ludzi oraz mienia i środowiska, a także niskim poziomem natężenia emitowanego dźwięku, przeznaczone do użytku na zamkniętym obszarze na zewnątrz budynków,

klasa 3: wyroby, które podczas działania charakteryzują się średnim stopniem zagrożenia życia i zdrowia ludzi oraz mienia i środowiska, a także nieszkodliwym dla zdrowia ludzi poziomem natężenia emitowanego dźwięku, przeznaczone do użytku na dużych, otwartych przestrzeniach na zewnątrz budynków,

klasa 4: wyroby, które podczas działania charakteryzują się wysokim stopniem zagrożenia życia i zdrowia ludzi oraz mienia i środowiska, a także nieszkodliwym dla zdrowia ludzi poziomem natężenia emitowanego dźwięku, określane również jako wyroby pirotechniczne widowiskowe do zastosowań profesjonalnych, przeznaczone do obsługi i użytku wyłącznie przez osoby posiadające wiedzę specjalistyczną.

Wyroby pirotechniczne przeznaczone do użytku teatralnego:

klasa T1: wyroby, które podczas działania charakteryzują się niskim stopniem zagrożenia życia i zdrowia ludzi oraz mienia i środowiska,

klasa T2: wyroby przeznaczone do obsługi i użytku wyłącznie przez osoby posiadające wiedzę specjalistyczną.

Pozostałe wyroby pirotechniczne:

klasa P1: wyroby, które podczas działania charakteryzują się niskim stopniem zagrożenia życia i zdrowia ludzi oraz mienia i środowiska,

klasa P2: wyroby przeznaczone do obsługi i użytku wyłącznie przez osoby posiadające wiedzę specjalistyczną.

1 Wstęp

1.1 Cel dokumentu

Celem dokumentu jest przedstawienie działań krajowych organów kontroli podjętych w ramach nadzoru rynku w obszarze wyrobów pirotechnicznych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r.

Ze względu na okresy przejściowe określone w dyrektywie 2007/23/WE, część skontrolowanych wyrobów podlegała poprzedniemu reżimowi prawnemu, tj. przepisom uobp, wdrażającym dyrektywę 2001/95/WE. W związku z tym, niniejszy raport, oprócz wyrobów podlegających oznakowaniu CE, obejmuje również dane dotyczące kontroli wyrobów pirotechnicznych widowiskowych podlegających przepisom uobp w zakresie działań podejmowanych przez Inspekcję Handlową i Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

1.2 Podstawa prawna sporządzenia dokumentu

Obowiązek przekazania niniejszego raportu Komisji Europejskiej wynika z art. 38 ust. 3 dyrektywy 2013/29/UE, który stanowi, że „państwa członkowskie co roku informują Komisję o prowadzonych przez nie działaniach w zakresie nadzoru rynku”. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów sporządza corocznie raport o prowadzonych działaniach w zakresie kontroli wyrobów pirotechnicznych wprowadzanych do obrotu na podstawie informacji sporządzonych przez organy kontroli i przekazuje go Komisji Europejskiej. Przed przekazaniem raportu KE jest on przyjmowany przez Komitet Rady Ministrów do Spraw Europejskich.

2 Organizacja i struktura systemu nadzoru rynku w zakresie wyrobów pirotechnicznych w Polsce

2.1 Uwarunkowania prawne kontroli wyrobów pirotechnicznych

Kwestie związane z wprowadzaniem do obrotu wyrobów pirotechnicznych reguluje ustawa o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego. Ustawa ta określa wymagania dla wyrobów pirotechnicznych wprowadzonych do obrotu po 9 września 2010 r. Przed tym terminem, wyroby pirotechniczne widowiskowe przeznaczone dla konsumentów kontrolowane były przez inspektorów Inspekcji Handlowej na podstawie przepisów art. 17 ust. 1 uobp. Zgodnie z art. 2 ust. 1 uobp, ustawę tę stosuje się do produktów, dla których przepisy odrębne nie określają szczegółowych wymagań dotyczących bezpieczeństwa.

Zgodnie z obowiązującym okresem przejściowym, wyroby pirotechniczne widowiskowe, które zostały wprowadzone do obrotu przed 9 września 2010 r., mogą pozostać w obrocie do 4 lipca 2017 r. Zatem do oceny bezpieczeństwa tych wyrobów należy stosować uobp.

W 2015 roku trwały prace legislacyjne mające na celu wdrożenie przepisów dyrektywy 2013/29/UE. Gospodarzem projektu był Minister Gospodarki (obecnie ministerstwo rozwoju). W pracach aktywny udział brali także pracownicy Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. 20 kwietnia 2016 r. weszła w życie nowelizacja umwuc wprowadzająca zmiany wynikające z wdrożenia dyrektywy 2013/29/UE (np. obowiązki podmiotów gospodarczych). Należy podkreślić, że przepisy dyrektywy 2013/29/UE dotyczące nadzoru rynku zostały wdrożone ustawą z 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności (Dz. U. poz. 542). Niniejszy raport dotyczy okresu poprzedzającego pełne wdrożenie, zatem są w nim przytaczane przepisy obowiązujące przed nowelizacją.

2.2 Kompetencje poszczególnych organów

System nadzoru rynku w zakresie wyrobów pirotechnicznych tworzą następujące organy:

- a) w zakresie kontroli spełniania przez wyroby pirotechniczne zasadniczych wymagań:
  - wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej,
  - inspektorzy pracy,
- b) w zakresie prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach wyrobów niespełniających zasadniczych wymagań:
  - Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
  - okręgowi inspektorzy pracy.

Ponadto w systemie istotną rolę odgrywają organy celne współpracujące z OW w celu eliminowania wyrobów pirotechnicznych niespełniających wymagań przed dopuszczeniem ich do obrotu na terenie Unii Europejskiej.

Należy mieć na względzie, że każda z instytucji zaangażowanych w system nadzoru rynku wyrobów pirotechnicznych wykonuje równocześnie inne zadania, do których została powołana, np. inspektorzy pracy sprawują nadzór i kontrolę przestrzegania prawa pracy, w szczególności przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów dotyczących legalności zatrudniania i innej pracy zarobkowej w zakresie określonym w ustawie dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 640, ze zm.). Inspektorzy Inspekcji Handlowej, oprócz działań w zakresie nadzoru rynku,

kontrolują m.in. jakość artykułów żywnościowych, jakość paliw, jakość usług świadczonych konsumentom czy legalność prowadzenia działalności przez podmioty gospodarcze.

2.2.1 Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Zgodnie z art. 62e ust. 6 pkt 1 umwuc, Prezes UOKiK prowadzi postępowania administracyjne w sprawach dotyczących wyrobów pirotechnicznych niespełniających zasadniczych wymagań, w zakresie wyrobów pirotechnicznych widowiskowych klas 1-4.

W trakcie prowadzonych postępowań administracyjnych, Prezes UOKiK zwykle dopuszcza podejmowanie przez przedsiębiorców dobrowolnych działań naprawczych poprzez wyznaczenie stronie postępowania terminu na (art. 41b ust. 1 uosoz):

- usunięcie niezgodności wyrobu z zasadniczymi wymaganiami,
- wycofanie wyrobu z obrotu,
- powiadomienie konsumentów o stwierdzonych niezgodnościach.

Jeżeli przedsiębiorca nie skorzysta z tej możliwości, Prezes UOKiK stosuje środki określone w art. 41c ust. 3-4 uosoz, takie jak:

- nakazanie wycofania wyrobu z obrotu lub z użytku, które może być połączone z nakazem odkupienia wyrobu na żądanie osób, które faktycznie nim władają,
- zakazanie udostępniania wyrobu,
- ograniczenie udostępniania wyrobu,
- nakazanie stronie postępowania powiadomienia użytkowników wyrobu o stwierdzonych niezgodnościach z zasadniczymi wymaganiami.

W przypadku stwierdzenia, że wyrób stwarza poważne zagrożenie, organ prowadzący postępowanie może nakazać zniszczenie wyrobu na koszt strony postępowania, jeżeli zagrożenia nie można wyeliminować w inny sposób (art. 41c ust. 5 uosoz).

Powyższe środki stosuje się proporcjonalnie do rodzaju stwierdzonej niezgodności wyrobu z wymaganiami oraz stopnia zagrożenia powodowanego przez wyrób, mając na celu w szczególności odwrócenie grożącego niebezpieczeństwa lub usunięcie już istniejącego zagrożenia dla życia i zdrowia konsumentów lub użytkowników wyrobu, a także zagrożenia dla mienia lub środowiska.

Ponadto Prezes UOKiK jest organem monitorującym krajowy system nadzoru rynku w Polsce obejmujący dyrektywy nowego podejścia (z wyłączeniem dyrektyw medycznych). Do jego zadań w tym zakresie należy:

- współpraca z OW oraz organami Służby Celnej,
- opiniowanie okresowych planów kontroli OW oraz opracowywanie i przekazywanie krajowego programu nadzoru rynku do KE,
- informowanie OW o wyrobach wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku, które mogą nie spełniać zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań oraz zlecanie im kontroli w uzasadnionych przypadkach,
- prowadzenie rejestru wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami publikowanego na stronie internetowej UOKiK,
- informowanie KE oraz pozostałych państw członkowskich o środkach prawnych podjętych wobec wyrobów niespełniających wymagań (np. o decyzjach OW nakazujących wycofanie wyrobu z obrotu, w tym w ramach klauzuli ochronnej).

2.2.2 Inspekcja Handlowa

Inspekcja Handlowa jest organem kontroli powołanym do ochrony interesów i praw konsumentów oraz interesów gospodarczych państwa. IH składa się z 16 wojewódzkich inspektoratów oraz 34 delegatur. Kompetencje w zakresie prowadzenia kontroli posiadają wojewódzcy inspektorzy IH, prowadzący kontrole zgodnie z właściwością miejscową, tj. na obszarze danego województwa.

Zgodnie z art. 62e ust. 2 pkt 1 umwuc, IH prowadzi kontrole spełniania zasadniczych wymagań przez wyroby pirotechniczne widowiskowe klas 1-4. Wyniki kontroli przekazywane są Prezesowi UOKiK. W przypadku, gdy wskazują one, iż wyrób nie spełnia zasadniczych wymagań, a przedsiębiorca nie podjął skutecznych działań naprawczych, Prezes UOKiK wszczyna postępowanie administracyjne.

W przypadku stwierdzenia wyrobu stanowiącego poważne zagrożenie, wojewódzki inspektor IH może zakazać udostępniania wyrobu na okres nie dłuższy niż 2 miesiące (art. 40k ust. 1 uosoz). W przypadku wszczęcia postępowania w sprawie danego wyrobu, Prezes UOKiK może przedłużyć okres obowiązywania powyższego zakazu do czasu zakończenia postępowania (art. 40k ust. 4 uosoz).

Jeżeli podczas kontroli wyrobu zostanie stwierdzona niezgodność z zasadniczymi wymaganiami, która nie powoduje poważnego zagrożenia, czyli ma niewielki wpływ na bezpieczeństwo użytkowania i której wyeliminowanie jest stosunkowo łatwe, wojewódzki inspektor IH może zwrócić się do wprowadzającego do obrotu (producenta lub importera) lub do pierwszego dystrybutora na terenie Polski, o usunięcie niezgodności lub wycofanie wyrobu z obrotu oraz przedstawienie dowodów podjętych działań w określonym terminie (art. 40k ust. 2 uosoz). Jeśli przedsiębiorca, do którego zwrócił się wojewódzki inspektor IH, nie podejmie dobrowolnych działań w wyznaczonym terminie, akta kontroli przekazywane są do Prezesa UOKiK w celu wszczęcia postępowania administracyjnego.

2.2.3 Państwowa Inspekcja Pracy

Państwowa Inspekcja Pracy jest organem powołanym do sprawowania nadzoru i kontroli przestrzegania prawa pracy. Do jej zadań należy m.in. nadzór i kontrola przestrzegania przepisów prawa pracy, kontrola przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, kontrola wyrobów wprowadzanych do obrotu pod względem spełniania przez nie wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, a także podejmowanie działań polegających na zapobieganiu i eliminowaniu zagrożeń w środowisku pracy.

Zgodnie z art. 62e ust. 2 pkt 2 umwuc, inspektorzy pracy prowadzą kontrole spełniania przez wyroby pirotechniczne zasadniczych wymagań w zakresie wyrobów pirotechnicznych klas T1, T2, P1 i P2. Natomiast okręgowi inspektorzy pracy prowadzą, zgodnie z art. 62e ust. 6 umwuc, postępowania administracyjne w sprawach dotyczących wyrobów pirotechnicznych niespełniających zasadniczych wymagań w zakresie wyrobów pirotechnicznych klas T1, T2, P1 i P2.

2.2.4 Organy Służby Celnej

Służba Celna to jednolita umundurowana formacja, utworzona w celu zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa obszaru celnego Unii Europejskiej, w tym zgodności z prawem przywozu oraz wywozu towarów z tego obszaru.

Organy Służby Celnej uzupełniają krajowy system nadzoru rynku. Do ich zadań należy kontrola wyrobów przywożonych spoza Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa produktów oraz spełniania przez nie zasadniczych wymagań. Tryb postępowania organu celnego został uregulowany w przepisach rozdziału 3, sekcji 3 zatytułowanej: „Kontrola produktów przywożonych do Wspólnoty” rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiającego wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz. Urz. UE L 218 z 13.08.2008 r., str. 30). Działania funkcjonariuszy celnych stanowią szybką i skuteczną formę eliminowania wyrobów niespełniających zasadniczych wymagań sprowadzanych z krajów trzecich przed dopuszczeniem ich do obrotu. Organy celne, w przypadku wątpliwości, co do spełniania przez dany wyrób zasadniczych wymagań, zwracają się do OW o wydanie opinii. Wydanie opinii o niespełnieniu przez wyrób wymagań powoduje zatrzymanie wyrobu, w momencie jego wprowadzania na teren Unii Europejskiej.

Organy celne uczestniczą w systemie nadzoru rynku, w tym nad wyrobami pirotechnicznymi, poprzez:

- zagwarantowanie jednolitego stosowania unijnych przepisów w sprawie zakazów i ograniczeń w obrocie towarowym,
- wdrażanie skutecznych systemów komunikacji i dzielenia się informacjami,
- dążenie do wypracowania równowagi pomiędzy nadzorem i ułatwieniami, aby nie utrudniać nadmiernie wymiany międzynarodowej.

Ponadto organy celne kontrolują wyroby pirotechniczne objęte procedurą dopuszczenia do obrotu poprzez weryfikację dokumentów celnych, danych z systemów celnych oraz innych dokumentów w celu potwierdzenia faktu, że wyrób został wprowadzony do obrotu przed dniem wejścia w życie nowych przepisów. Ponadto, w przypadku transportu drogowego wyrobów pirotechnicznych, kontrola może dotyczyć również certyfikatu ADR, dopuszczającego dany wyrób pirotechniczny do przewozu drogowego.

3 Działania podjęte w ramach nadzoru rynku w zakresie wyrobów pirotechnicznych

3.1 Działania podjęte przez UOKiK

3.1.1 Planowanie kontroli

Jak co roku, realizację kontroli wyrobów pirotechnicznych widowiskowych klas 1-3 zaplanowano w IV kwartale 2015 r., ze względu na sezonowość oferty. Łącznie zaplanowano sprawdzenie 120 przedsiębiorców i 600 wyrobów. Przygotowano program kontroli, w którym, zgodnie z art. 9a ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.), określono cel kontroli, założenia organizacyjne, wskazano podstawę prawną, zakres podmiotowy i przedmiotowy kontroli oraz wykaz przepisów prawnych regulujących zagadnienia objęte zakresem kontroli. Ponadto szczegółowo opisano etapy kontroli i wskazano konkretne wymagania, które powinny być spełnione, wraz ze sposobem wykorzystania ustaleń kontroli.

3.1.2 Współpraca administracyjna w ramach grupy ADCO-PA

1 stycznia 2015 r. UOKiK przejął przewodnictwo w grupie ds. współpracy administracyjnej w obszarze wyrobów pirotechnicznych (ADCO-PA). Grupa zrzesza przedstawicieli organów nadzoru rynku państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego odpowiedzialnych za kontrole wyrobów pirotechnicznych objętych unijnym prawodawstwem harmonizacyjnym.

W 2015 r. UOKiK zorganizował dwa spotkania grupy ADCO-PA, które odbyły się 25-26 marca w Krakowie oraz 1 grudnia w Rzymie. Organizację spotkań sfinansowano ze środków Komisji Europejskiej. W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele wielu państw członkowskich (Bułgarii, Czech, Danii, Estonii, Finlandii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Litwy, Łotwy, Luksemburga, Niemiec, Portugalii, Rumunii, Wielkiej Brytanii, Włoch) oraz przedstawiciel Komisji Europejskiej i Forum Jednostek Notyfikowanych w obszarze wyrobów pirotechnicznych.

Przedmiotem obrad były różnorodne kwestie związane z problematyką nadzoru rynku wyrobów pirotechnicznych, m.in.:

- propozycje uproszczonej procedury badania wyrobów pirotechnicznych;
- wytyczne w zakresie przepisów dyrektywy i norm pirotechnicznych budzących wątpliwości interpretacyjne (tzw. Grey area questions);
- nadzór nad wyrobami oferowanymi przez sklepy internetowe;
- kontrole celne wyrobów pirotechnicznych;
- informacja o realizacji projektu JA 2014 Fireworks 2;
- dostosowanie unijnego systemu ICSMS do specyfiki dyrektywy pirotechnicznej.

Prezentowano również krajowe systemy nadzoru rynku. W Krakowie przedstawiciele UOKiK wspólnie z reprezentantami Służby Celnej (Ministerstwa Finansów), Państwowej Inspekcji Pracy i wojewódzkiego inspektoratu Inspekcji Handlowej w Gdańsku, przedstawili strukturę systemu nadzoru rynku wyrobów pirotechnicznych w Polsce oraz omówili podejmowane działania. W Rzymie przedstawiono natomiast włoski system nadzoru rynku.

Oba spotkania charakteryzowały się wysoką aktywnością uczestników i wolą wypracowania wspólnego podejścia w problematycznych kwestiach (np. wobec wyrobów znajdujących się w szarej strefie).

3.1.3 Uczestnictwo w projekcie „Joint Action 2014 – Fireworks 2”

Od maja 2015 roku UOKiK uczestniczy w projekcie „Joint Action 2014 Fireworks 2”, mającym na celu stworzenie warunków do współpracy międzynarodowej w zakresie nadzoru rynku wyrobów pirotechnicznych widowiskowych, poprzez wypracowanie dobrych praktyk kontrolnych oraz udostępnienie wyników projektu wszystkim państwom członkowskim. Projekt zakłada pobranie próbek wyrobów pirotechnicznych widowiskowych klas 1-3 i przebadanie ich w laboratorium wyłonionym w drodze konkursu, a w stosunku do wyrobów niespełniających wymagań zastosowanie przewidzianych w prawie krajowym środków nadzoru rynku.

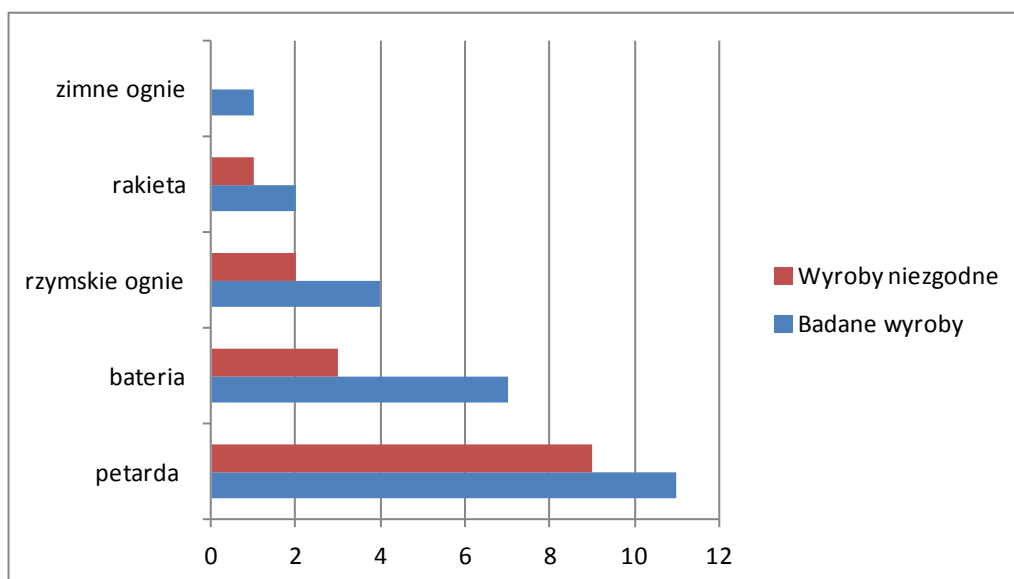
W projekcie uczestniczą Belgia, Bułgaria, Grecja, Holandia, Islandia, Luksemburg, Norwegia, Polska, Słowenia. Projekt jest finansowany przez Komisję Europejską i koordynowany przez organizację PROSAFE (the Product Safety Enforcement Forum of Europe). Projekt rozpoczął się 15 maja 2015 r. i potrwa do 15 lipca 2017 r. W ramach projektu założono pobieranie próbek wyrobów w dwóch turach – IV kwartał 2015 r. i IV kwartał 2016 r. Polska zobowiązała się do pobrania łącznie 60 próbek.

Do badań grupa wytypowała 8 rodzajów wyrobów: baterie i kombinacje, rakiety, skaczące bączki, petardy, podwójne petardy, petardy błyskowe, rzymskie ognie, zimne ognie. Uzgodniono też, że projektem zostaną objęte wyłącznie wyroby z oznakowaniem CE.

UOKiK realizuje ten projekt we współpracy z WIIH w Lublinie, Łodzi i Warszawie. W celu przedstawienia założeń projektu oraz skoordynowania działań WIIH, UOKiK zorganizował spotkanie informacyjne z inspektorami wyznaczonymi do pobierania próbek. Na spotkaniu omówiono szczegółowe formularze oraz wytyczne przygotowane przez UOKiK, porządkujące zarówno wymagania projektowe, jak i wymagania wynikające z prawodawstwa krajowego regulującego tematykę pobierania próbek do badań laboratoryjnych.

W pierwszym etapie projektu Polska pobrała 25 próbek: 11 petard (w tym 9 błyskowych), 7 baterii, 4 rzymskie ognie, 2 rakiety, 1 opakowanie zimnych ogni (wszystkie wyroby były oznakowane znakiem CE). Niezgodności stwierdzono w 15 wyrobach (60 proc. zbadanych), odpowiednio: 9 petardach błyskowych, 3 bateriach, 2 rzymskich ogniach i 1 rakiecie.

Wykres 1. Stosunek wyrobów niezgodnych do badanych ogółem

Źródło: opracowanie własne UOKiK na podstawie danych przekazanych przez WIIH

Stwierdzone niezgodności dotyczyły:

- przekroczenia dozwolonego (120 dB) poziomu natężenia emitowanego dźwięku (w 3 bateriach i 8 petardach błyskowych);
- niewłaściwego czasu palenia się systemu inicjującego (w 4 petardach błyskowych, 1 baterii, 1 rzymskim ogniu);
- niewłaściwej wysokości wybuchu modułu pirotechnicznego (w 1 rakiecie i 1 rzymskim ogniu);
- niewłaściwego kąta odchylenia lotu rakiety;
- braku stabilności podczas funkcjonowania (w 1 baterii);
- zbyt dużej odległości wyrzucania palących się cząstek (w 1 baterii).

Należy przy tym podkreślić, że zarówno oznakowanie, jak i dokumentacja tych wyrobów były prawidłowe.

W przypadku 9 wyrobów, podmioty wprowadzające je do obrotu podjęły dobrowolne działania naprawcze po otrzymaniu sprawozdań z badań. W pozostałych 6 przypadkach, akta kontroli przekazano do Prezesa UOKiK. W 2016 roku Prezes UOKiK wszczął w tych sprawach postępowania administracyjne na podstawie umwuc. Postępowania trwają.

3.1.4 Kampania informacyjna dla konsumentów

W grudniu 2015 roku UOKiK przeprowadził kampanię informacyjną na temat bezpiecznego używania fajerwerków oferowanych konsumentom. W ramach kampanii UOKiK opublikował aktualny poradnik zawierający informacje na temat zagrożeń związanych z używaniem wyrobów pirotechnicznych klasy 1-3, porady na temat bezpieczeństwa oraz przegląd najbardziej popularnych typów fajerwerków dostępnych konsumentom. Poradnik zawierał też informacje przygotowane przez Policję na temat odpowiedzialności karnej za niewłaściwe użytkowanie wyrobów pirotechnicznych czy ich sprzedaży osobom nieletnim. Ponadto podano dane organów, którym można zgłaszać nieprawidłowości w zależności od ich charakteru – Inspekcji Handlowej, Policji i Służby Celnej.

3.1.5 Wdrożenie nowych przepisów dotyczących wyrobów pirotechnicznych

W ciągu 2015 roku UOKiK aktywnie uczestniczył w pracach legislacyjnych mających na celu wdrożenie przepisów dyrektywy 2013/29/UE oraz dyrektywy wykonawczej Komisji 2014/58/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającej, zgodnie z dyrektywą 2007/23/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, system identyfikowalności wyrobów pirotechnicznych (Dz. Urz. UE L 115 z 17.04.2014, str. 28).

3.2 Kontrole przeprowadzone przez WIIH

3.2.1 Założenia kontroli WIIH

W IV kwartale 2015 roku wojewódzcy inspektorzy IH przeprowadzili kontrole wyrobów pirotechnicznych widowiskowych klas 1-3. Szczyt sprzedaży wyrobów pirotechnicznych widowiskowych w Polsce przypada na okres Bożego Narodzenia i Nowego Roku. Kontrolę przeprowadzono na terenie całego kraju.

Należy wyjaśnić, że program kontroli obejmował także wyroby pirotechniczne wprowadzone do obrotu przed dniem wejścia w życie ustawy o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (tj. 9 września 2010 r.). Wyroby te były kontrolowane na podstawie przepisów uobp. Inspektorzy IH w trakcie przeprowadzonych kontroli w zakresie uobp

sprawdzali m.in. prawidłowość oznakowania wyrobów, poprawność instrukcji użytkowania oraz dostępność informacji warunkujących bezpieczeństwo.

W przypadku wyrobów pirotechnicznych wprowadzonych do obrotu po 9 września 2010 r. sprawdzano:

- oznakowanie CE - umieszczenie na wyrobie i prawidłowość oznakowania;
- etykiety – kompletność i poprawność informacji umieszczonych na wyrobie, które zgodnie z art. 62j ust 6 umwuc powinny uwzględniać co najmniej:
  - nazwę i adres producenta lub, w przypadku gdy producent nie posiada siedziby na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, nazwę producenta oraz nazwę i adres importera,
  - nazwę oraz określenie typu wyrobu pirotechnicznego,
  - wskazanie wymagań dostępności dla użytkowników, w tym oznaczenia klasy wyrobu pirotechnicznego,
  - określenie rodzaju miejsc, w których jest dozwolone używanie wyrobu pirotechnicznego,
  - instrukcję obsługi wyrobu pirotechnicznego w języku polskim,
  - wskazanie roku produkcji wyrobu pirotechnicznego widowiskowego klas 3 i 4,
  - w uzasadnionych przypadkach określenie minimalnej bezpiecznej dla użytkownika wyrobu pirotechnicznego odległości używania tego wyrobu,
  - określenie ilości netto materiału pirotechnicznego;
- numer jednostki notyfikowanej biorącej udział w procedurze oceny zgodności,
- wybrane cechy konstrukcyjne – integralność wyrobu, zabezpieczenie przed przypadkowym zapłonem, czy zastosowano dozwolony sposób zapłonu,
- dokumentację – deklaracja zgodności WE i certyfikat badania typu WE.

Ponadto program kontroli obejmował pobranie próbek wyrobów do badań laboratoryjnych. w ramach projektu „Joint Action 2014 Fireworks 2” (patrz pkt 3.1.3).

Kontroli poddano również prawidłowość sprzedaży wyrobów pirotechnicznych przez Internet, zgodnie z wymaganiami określonymi w:

- art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta¹,
- art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym² (wyroby pirotechniczne widowiskowe powinny być sprzedawane wyłącznie osobom pełnoletnim, po okazaniu dokumentu stwierdzającego tożsamość).

3.2.2 Wyniki kontroli WIIH

Kontrolowane wyroby

W trakcie kontroli sprawdzono łącznie 641 rodzajów wyrobów pirotechnicznych, w tym:

- 611 wyroby oznaczonych znakiem CE (95 proc. skontrolowanych wyrobów) oraz
- 30 wyrobów podlegających przepisom uobp (5 proc. kontrolowanych wyrobów).

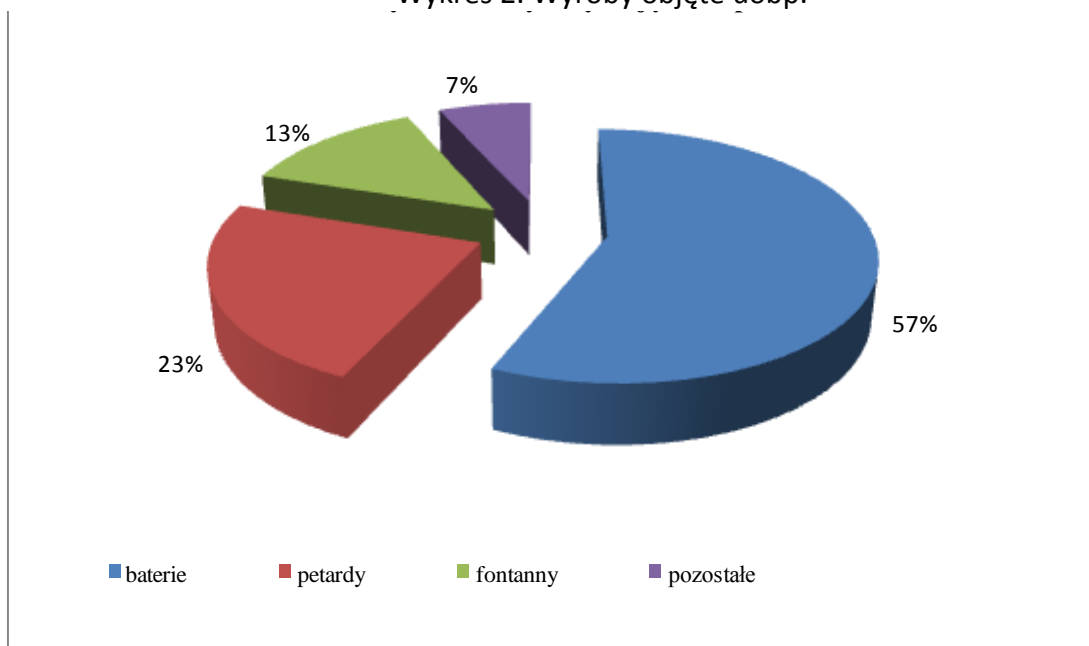
¹ Dz. U. z 2014 r., poz. 827

² Dz. U. z 2012 r., poz. 1017, ze zm.

Niemal wszystkie skontrolowane wyroby zostały wytworzone w Chinach, a wprowadzone do obrotu przez polskich przedsiębiorców, występujących w charakterze producenta lub importera, 2 producentów mających siedzibę na terenie Republiki Czeskiej oraz 2 importerów niemieckich. Jeden wyrób wyprodukowano w Polsce.

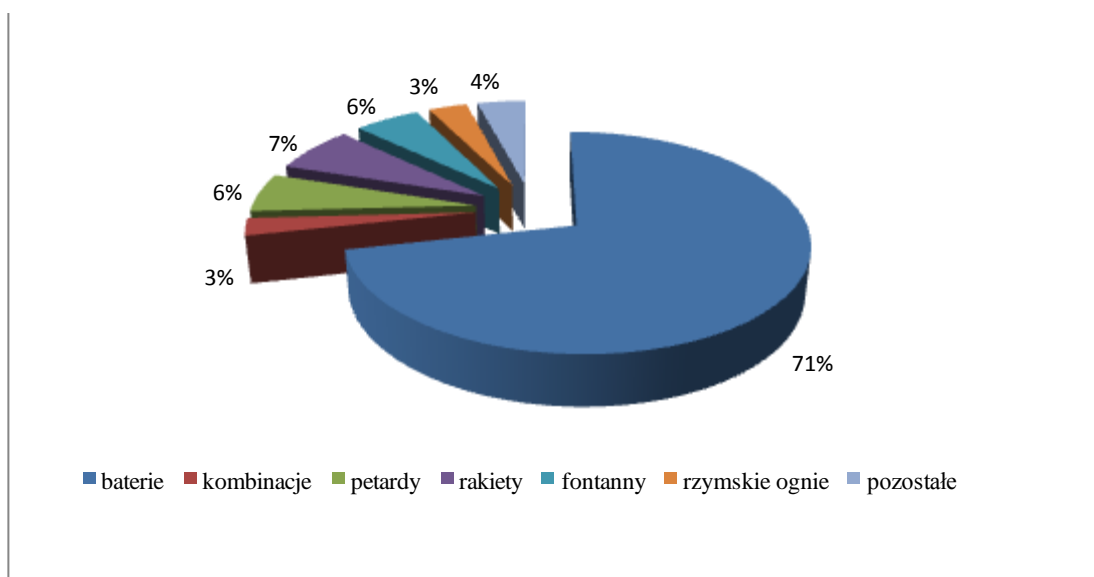
Na poniższych wykresach przedstawiono podział skontrolowanych wyrobów na poszczególne typy wyrobów pirotechnicznych.

Wykres 2. Wyroby objęte uobp.

Źródło: opracowanie własne UOKiK na podstawie danych przekazanych przez WIiH

Wykres 3. Wyroby objęte umwuc

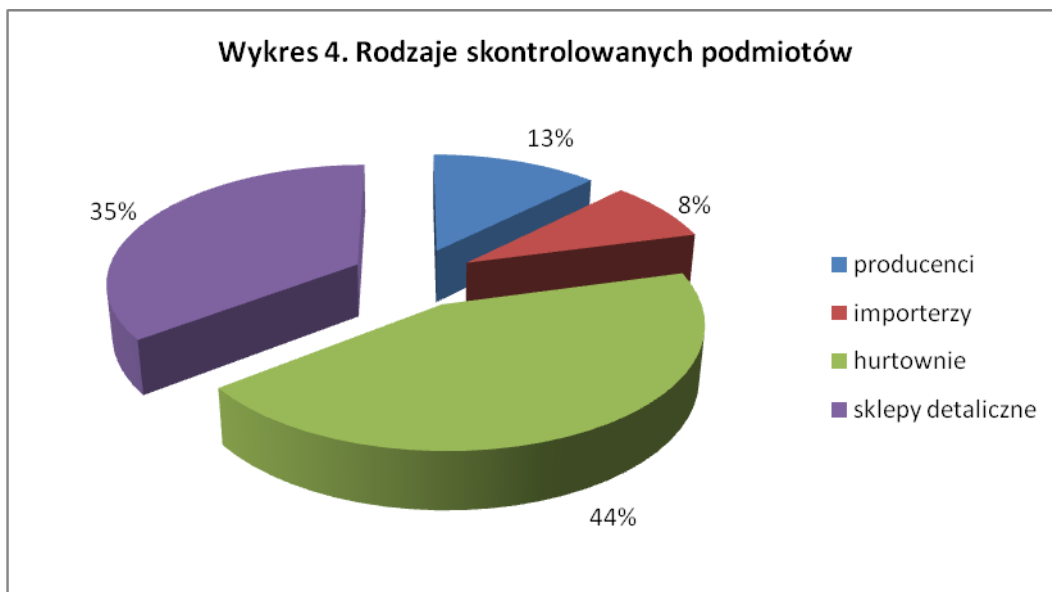
Źródło: opracowanie własne UOKiK na podstawie danych przekazanych przez WIiH

Kontrolowane podmioty

Kontrolami objęto 48 przedsiębiorców, w tym:

- 6 producentów,
- 4 importerów,
- 21 hurtowni,
- 17 sklepów detalicznych.

Podział skontrolowanych podmiotów na poszczególne rodzaje przedsiębiorców obrazuje wykres 4.

Źródło: opracowanie własne UOKiK na podstawie danych przekazanych przez WIIH

Stwierdzone niezgodności

W wyniku oględzin wyrobów i sprawdzenia dokumentacji technicznej zakwestionowano **28** wyrobów (4 proc. ogółem skontrolowanych wyrobów), w tym:

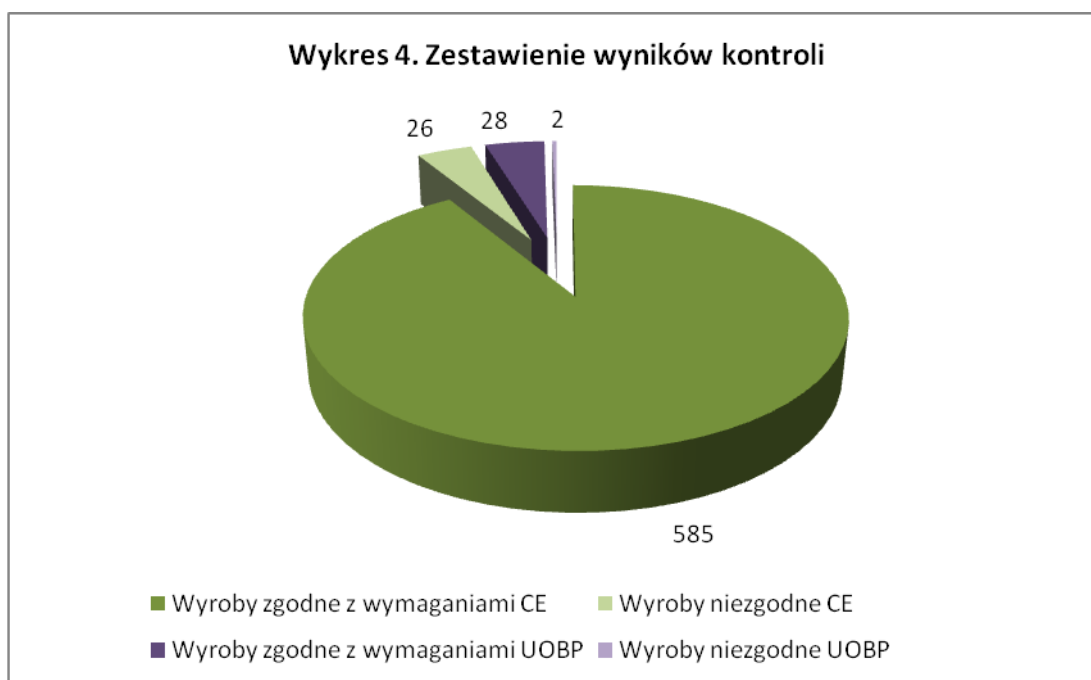
- **26** ze znakiem CE, co stanowi **4 proc.** wyrobów niezgodnych w tej grupie;
- **2** podlegające uobp, co stanowi **7 proc.** wyrobów niezgodnych w tej grupie.

Wśród **wyrobów oznaczonych znakiem CE** niezgodności dotyczyły:

- braku niektórych informacji i ostrzeżeń dotyczących bezpieczeństwa użytkowania (14 przypadków),
- braku informacji w języku polskim (2),
- braku na etykietach danych takich jak: typ wyrobu, klasa wyrobu, nazwa producenta, rok produkcji (8),
- uchybień w deklaracji zgodności (2).

Wśród **wyrobów objętych przepisami uobp** niezgodności dotyczyły niewskazania na etykiecie klasy wyrobu (2). Zestawienie wyników kontroli przedstawiono na wykresie 5.

Źródło: opracowanie własne UOKiK na podstawie danych przekazanych przez WIIH

Kontrola prawidłowości sprzedaży przez Internet

Sprawdzono 4 przedsiębiorców prowadzących sprzedaż internetową wyrobów pirotechnicznych. Nie stwierdzono uchybień w zakresie przepisów objętych kontrolą.

Działania WIIH

W zakresie niezgodności dotyczących oznakowania i dokumentacji w przypadku 9 wyrobów, niezgodności zostały usunięte już w toku kontroli. W pozostałych 19 przypadkach WIIH skierowały do podmiotów wprowadzających wyroby do obrotu wystąpienia o podjęcie dobrowolnych działań naprawczych. Przedsiębiorcy zastosowali się do zaleceń zawartych w wystąpieniach.

3.3 Działania podjęte przez pozostałe organy kontroli

3.3.1 Państwowa Inspekcja Pracy

PIP w 2015 roku nie otrzymała informacji, które wskazywałyby na występowanie na rynku wyrobów pirotechnicznych klas P1, P2 oraz T1, T2 niespełniających zasadniczych wymagań. W związku z tym nie prowadziła kontroli w tym obszarze.

3.3.2 Organy Służby Celnej

W 2015 r. Służba Celna prowadziła rutynowe kontrole wyrobów pirotechnicznych przywożonych spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Podczas kontroli funkcjonariusze posługiwali się listą kontrolną przygotowaną przez UOKiK we współpracy z Ministerstwem Finansów, sprawującym nadzór nad Służbą Celną. Dokument ten służył jako narzędzie pomocnicze przy podejmowaniu decyzji o wystąpieniu z wnioskiem do OW o wydanie opinii w sprawie spełniania przez wyrób zasadniczych wymagań. Kontrole celne były prowadzone głównie w okresie sierpień – grudzień, kiedy to odnotowuje się wzmożony import wyrobów pirotechnicznych. W wyniku podejmowanych działań nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.3.3 Organy Inspekcji Transportu Drogowego

Zgodnie z art. 1 ust. 1 w związku z art. 4 pkt 22 lit. x oraz art. 87 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym oraz art. 99 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych Inspekcja Transportu Drogowego prowadzi kontrolę przewozów towarów niebezpiecznych. Inspekcja Transportu Drogowego, choć nie jest organem wyspecjalizowanym w zakresie nadzoru nad materiałami pirotechnicznymi i wybuchowymi, to jednak jest jednym z podmiotów odpowiedzialnych za kontrolę zasad przewozu materiałów wybuchowych w pojazdach (kontroluje m.in. sposób przewozu, sposób zapakowania przewożonego ładunku), co wpływa na bezpieczeństwo przewozu drogowego i jego uczestników. Kontrole przewozu drogowego materiałów niebezpiecznych, w tym pirotechnicznych wykonywane były w 2015r. przez Inspekcję Transportu Drogowego na bieżąco.

4 Wnioski

Wyniki kontroli wskazują, że w zakresie oznakowania i wymaganej dokumentacji większość skontrolowanych wyrobów spełniała wymagania określone w obowiązujących aktach prawnych. Niezgodności stwierdzono ogółem w 4 proc. kontrolowanych wyrobów. Zdecydowanie gorzej przedstawiają się wyniki badań laboratoryjnych, w wyniku których niezgodności stwierdzono w 60 proc. badanych wyrobów. **Przy czym w przypadku petard błyskowych niezgodności stwierdzono we wszystkich zbadanych wyrobach.** Należy zauważyć, że zdecydowanie zmniejszył się w rynku udział wyrobów podlegających przepisom ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów.

Niewątpliwie korzystny wpływ na funkcjonowanie systemu nadzoru rynku w Polsce ma szeroko podejmowana współpraca międzynarodowa i związana z tym wymiana doświadczeń, dająca możliwość wypracowania dobrych praktyk w zakresie kontroli wyrobów pirotechnicznych oraz zwiększenie ich skuteczności.